

LIBRIS

We know
books

BRITANNICA

PRIMA MEA

MARE

ENCICLOPEDIA

Traducere din engleză de Adrian Ciubotaru

Texte de Sally Symes și Stephanie Warren Drimmer
Ilustrații de Kate Slater

Editura ARC

ANIMALELE MICI

De ce limacșii lasă o dără lipicioasă după ei? Urmează alte întrebări și răspunsuri captivante despre creaturile mici.

6

De ce furnicile trăiesc împreună? 8 • De ce păianjenii țes pânze? 10 • De ce muștelor le plac fecalele? 12 • De ce miriapodele au atâtea piciorușe? 14 • De ce albinele fac miere? 16 • De ce buburuzele au pete pe aripi? 18 • De ce omizile se înfășoară într-o gogoasă? 20 • De ce râmele trăiesc sub pământ? 22 • De ce limacșii lasă o dără lipicioasă după ei? 24 • De ce melcii au cochilii? 26 • De ce țânțarii înțepă? 28 • De ce licuricii sclăpesc în noapte? 30 • De ce e atât de greu să vezi o călugăriță? 32 • De ce ploșnițele marmorate miros atât de urât? 34 • Aoleu! Ce-i asta? 36

ANIMALELE DE COMPANIE

De ce pisicile torc? Urmează alte întrebări și răspunsuri captivante despre animalele de companie.

38

De ce câinii își miros reciproc fundurile? 40 • De ce pisicile torc? 42 • De ce pisicile și câinii au gheare? 44 • De ce iepurii au urechi mari? 46 • De ce țestoasele se deplasează atât de încet? 48 • De ce hamsterii sunt atât de gălăgioși noaptea? 50 • De ce există atâtea rase de câini? 52 • De ce peștii au branhii? 54 • De ce animalele nu ne pot vorbi? 56 • De ce unele animale au mustață? 58 • De ce pisicile își ling blana? 60 • De ce șoarecii chițăie? 62 • De ce gerbii ronțăie cartonul? 64 • De ce caii au nevoie de potcoave? 66 • Aoleu! Ce-i asta? 68

ANIMALELE SĂLBATICE

De ce girafele au gâturile lungi? Urmează alte întrebări și răspunsuri captivante despre animale simpatice.

70

De ce broaștele orăcăie? 72 • De ce rechinii au atât de mulți dinți? 74 • De ce pielea crocodililor este atât de neregulată? 76 • De ce caracii au ventuze pe brațe? 78 • De ce elefanții au trompe? 80 • De ce cangurii au marsupii? 82 • De ce păsările își fac cuiburi? 84 • De ce gorilele se lovesc cu labele în piept? 86 • De ce șerpii își scot mereu limba din gură? 88 • De ce flamingii sunt roz și portocalii? 90 • De ce veverițele își îngroapă nucile? 92 • De ce bufnițele au ochi atât de mari? 94 • De ce girafele au gâturi atât de lungi? 96 • De ce pinguinii nu pot zbura? 98 • Aoleu! Ce-i asta? 100

CORPUL UMAN

De ce muzica mă face să dansez? Urmează alte întrebări și răspunsuri captivante despre corpul uman.

102

De ce casc? 104 • De ce salivez? 106 • De ce mi se clatină dinții? 108 • De ce unii dintre noi poartă ochelari? 110 • De ce unele lucruri mă fac să plâng? 112 • De ce visez? 114 • De ce am gene la ochi? 116 • De ce pielea are culori diferite? 118 • De ce trebuie să mă spal pe dinți? 120 • De ce muzica mă face să dansez? 122 • De ce îmi chiorăie burtica? 124 • De ce sughiț? 126 • De ce unii au părul buclat, pe când alții părul drept? 128 • De ce am unghii? 130 • Aoleu! Ce-i asta? 132

MÂNCAREA

De ce prăjiturile cresc în cuptor? Urmează alte întrebări și răspunsuri captivante despre alimentele pe care le mâncăm.

134

De ce fructele au semințe? 136 • De ce îmi plac dulciurile? 138 • De ce unele alimente se acoperă cu mușcăi? 140 • De ce se topește ciocolata? 142 • De ce plâng atunci când feliez ceapa? 144 • De ce unele brânzeturi miros atât de urât? 146 • De ce ardeii chili sunt atât de picanți? 148 • De ce sare pop-cornul? 150 • De ce sfecla roșie crește sub pământ? 152 • De ce prăjiturile cresc în cuptor? 154 • De ce înghețata îmi dă uneori dureri de cap? 156 • De ce se clatină jeleul? 158 • De ce bananele se întunecă la culoare? 160 • De ce stafidele sunt zbârcite? 162 • Aoleul Ce-i asta? 164

CUM FUNȚIONEAZĂ LUCRURILE

De ce trenurile circulă pe șine? Urmează alte întrebări și răspunsuri captivante despre mașini și invenții.

166

De ce rachetele au vârful ascuțit? 168 • De ce elicopterele fac atâta zgomot? 170 • De ce automobilele au claxoane? 172 • De ce trenurile circulă pe șine? 174 • De ce unele clădiri au lifturi? 176 • De ce mă pot vedea în oglindă? 178 • De ce zgârie-norii nu se prăbușesc? 180 • De ce camioanele de gunoi presează deșeurile? 182 • De ce se descarcă bateriile? 184 • De ce avioanele lasă urme albe pe cer? 186 • De ce tragem apa la toaletă? 188 • De ce rățușca mea de cauciuc plutește pe apă? 190 • De ce avem nevoie de semafoare? 192 • De ce patinele au lame? 194 • Aoleul Ce-i asta? 196

PĂMÂNTUL

De ce florile sunt colorate? Urmează alte întrebări și răspunsuri captivante despre planeta noastră.

198

De ce au loc cutremure de pământ? 200 • De ce erup vulcanii? 202 • De ce oceanul face valuri? 204 • De ce nu pot să întâlnesc un tiranozaur? 206 • De ce florile sunt colorate? 208 • De ce curcubeiele apar pe cer după furtună? 210 • De ce cerul este albastru? 212 • De ce plouă? 214 • De ce munții sunt atât de înalți? 216 • De ce plajele sunt acoperite cu nisip sau cu pietre? 218 • De ce cad frunzele de pe unii copaci? 220 • De ce unele roci au cristale în interior? 222 • De ce norii au forme diferite? 224 • De ce deșerturile sunt atât de aride? 226 • Aoleul Ce-i asta? 228

SPAȚIUL COSMIC

De ce astronauții poartă costume speciale? Urmează alte întrebări și răspunsuri captivante despre cosmos.

230

De ce putem vedea stelele doar în timpul nopții? 232 • De ce stelele licăresc? 234 • De ce cosmosul este întunecat? 236 • De ce Soarele strălucește? 238 • De ce planetele sunt rotunde? 240 • De ce planeta Marte este roșie? 242 • De ce planeta Saturn are inele? 244 • De ce planeta Neptun este albastră? 246 • De ce avem noapte și zi? 248 • De ce Luna își schimbă forma? 250 • De ce au loc eclipse? 252 • De ce astronauții poartă costume speciale? 254 • De ce nu vizităm alte planete? 256 • De ce trimitem animale în cosmos? 258 • Aoleul Ce-i asta? 260

Glosar 262 • Indice de nume 264 • Surse citate 266 • Credite fotografice 269 • Fă cunoștință cu echipa noastră! 270 • Aoleul Ce-i asta? Răspunsuri 271

ANIMALELE MICI

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

De ce limacșii lasă o dâră
lipicioasă după ei?
Urmează alte întrebări și
răspunsuri captivante despre
creaturile mici.

LBRIS

We know
books

De ce furnicile trăiesc împreună?

Furnicile trăiesc și conlucrează pentru a se ajuta unele pe altele să supraviețuiască și să prospere. Cuibul furnicilor se numește mușuroi și reprezintă, de fapt, o colonie condusă de furnicile-femele. Fiecare furnică are rolul ei în colonie. Regina depune ouă, uneori până la un milion, pe durata întregii sale vieți. Furnicile lucrătoare, care sunt toate femele, caută hrană, curăță cuibul și au grijă de furnicuțele nou-născute. Pe măsură ce colonia crește, furnicile lucrătoare adaugă noi și noi încăperi la cuib: creșe, camere unde depozitează hrana, chiar și spații pentru odihna binemeritată!

Când terenul este inundat de șuvoaie de apă, furnicile-de-foc se agață unele de altele, alcătuind un fel de plută care le ajută să rămână la suprafață.

Creșa, unde insectele adulte au grijă de furnicuțele nou-născute.

Un loc perfect pentru un pui de somn.

ȘTIE CINEVA?

Furnicile protejează anumite plante de boli, secretând un fel de substanță care distruge agenții patogeni. Oamenii de știință nu știu deocamdată cu exactitate cum acționează acest medicament special, produs de furnici.

Cămarile furnicilor,
unde este depozitată
hrana

Camera reginei

Furnicile
sapă
noi încăperi.

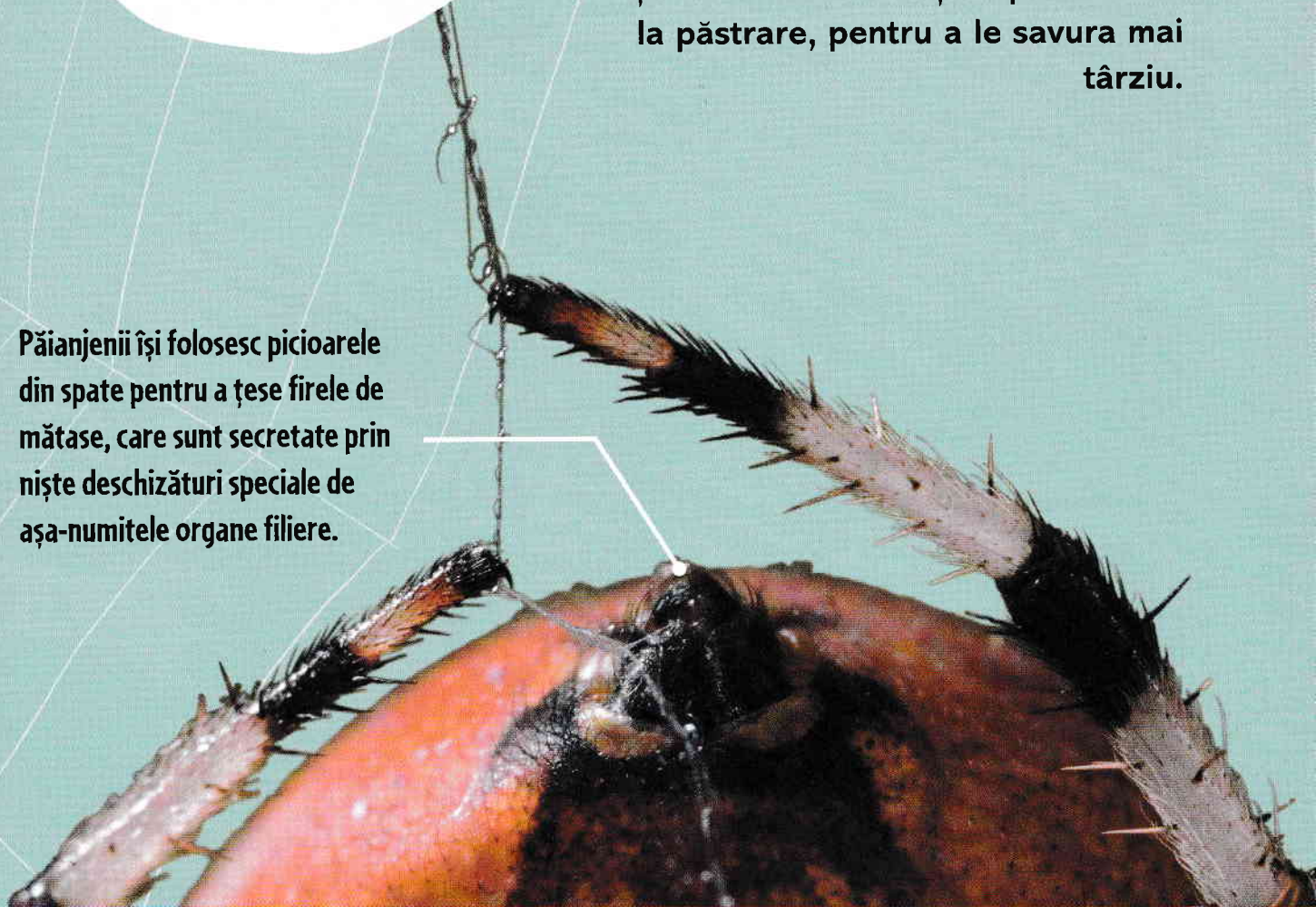
De ce păianjenii țes pânze?

EXTRAORDINAR!

Unii păianjeni își folosesc firele de mătase pentru a... zbura. De fapt, ei nu zboară, ci plutesc în aer ca baloanele. Păianjenii secretă fire lungi de mătase în aer, lăsându-se purtați de vânt în direcția în care bate acesta.

Păianjenii își folosesc picioarele din spate pentru a țese firele de mătase, care sunt secretate prin niște deschizături speciale de așa-numitele organe filiere.

Mulți păianjeni își țes pânza pentru a prinde prada. Ei își construiesc păienjenişul în locuri unde mișună și zboară o mulțime de gâze gustoase. De îndată ce insecta se încâlcește în firele lipicioase, păianjenul se repede asupra ei și injectează un venin special, care imobilizează biata victimă. Păianjenul își înfășoară mai apoi „bucatele“ în niște fire mătăsoase și le pune astfel la păstrare, pentru a le savura mai târziu.

De ce muștelor le plac fecalele?

Muștele de casă adoră fecalele deoarece, pentru ele, acestea sunt niște bucate delicioase! Muștele probează mâncarea cu piciorușele lor. Ele se plimbă pe fecalele urât mirositoare și elimină niște substanțe chimice care le transformă într-un fel de suc. Apoi, muștele sorb acest suc cu gurile lor, care seamănă cu niște trompe. Mmm! De asemenea, muștele depun ouă în fecale, pentru ca puii lor să aibă la dispoziție o sursă permanentă de hrană.

EXTRAORDINARI!

Muștele de casă nu doar consumă cu plăcere fecalele, ci și produc multe excremente! Aceste insecte își fac treburile o dată la patru sau cinci minute!

Puii de muște sunt, de fapt, niște viermi. Acești vârcolaci mici au nevoie de la una la două săptămâni ca să devină insecte adulte.

Mmm! Mmm!

Muștele au doi ochi
enormi, care pot
vedea cam tot ce
se află în jurul lor.

EXTRAORDINAR!

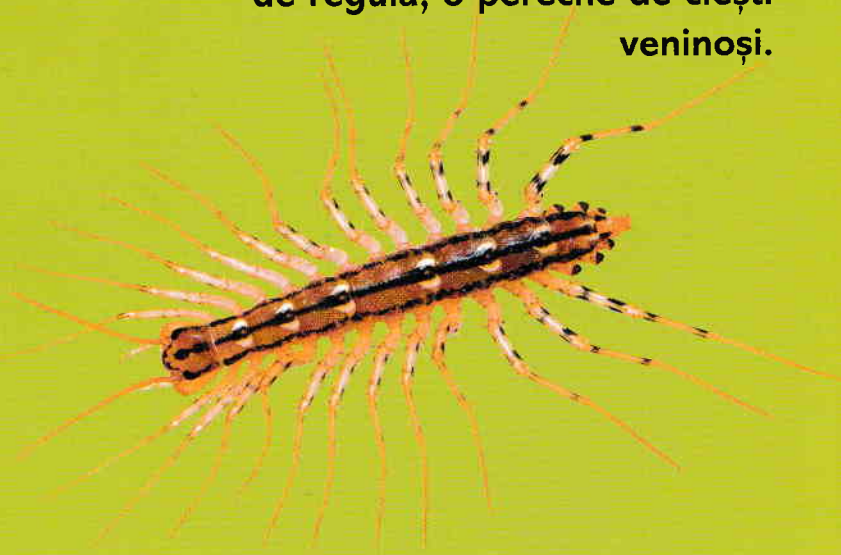
Atunci când este atacat, un miriapod poate... lăsa câteva dintre picioarele sale în gura prădătorului, numai să scape! Nu-i bai, extremitățile pierdute vor crește la loc mai târziu.

Un miriapod ca această scolopendră gigantică poate atinge lungimea unei furculițe.

De ce miriapodele au atâtea piciorușe?

Numeroasele piciorușe ale miriapodelor le ajută să se miște foarte repede. Această calitate face din milipede, centipede și alte miriapode niște vânători excelenți! De îndată ce își înhață prada, ele își folosesc vârfurile superflexibile ale piciorușelor ca pe niște lasouri, immobilizându-și victimele înainte de a le injecta sub piele o doză letală de venin și de a le îmbuca, puțin câte puțin. Și unde se află veninul? Ei bine, prima pereche de picioare a miriapodelor este, de regulă, o pereche de clești veninoși.

Această făptură mică și iute este miriapodul-de-casă sau *Scutigera coleoptrata*. De ce se numește așa? Pentru că îl poți găsi – ai ghicit bine! – în locuințele oamenilor.